

*Sygn. akt VIII Ca 194/13*

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

*Dnia 29 maja 2013 r.*

*Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy*

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Włodzimierz Jasiński (spr.)
Sędziowie:	SSO Małgorzata Kończal SSO Rafał Krawczyk
Protokolant:	sekr. sąd. Natalia Wilk

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2013 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. J.**

przeciwko **Gminie Ł.**

**o zapłatę**

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 21 listopada 2012 r.

sygn. akt I C 38/11

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanej Gminy Ł. na rzecz powódki A. J. kwotę 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście) tytułem zwrotu kosztów postępowania za instancję odwoławczą.**

*Sygn. akt VIII Ca 194/13*

## UZASADNIENIE

Powódka A. J. wniosła o zasądzenie od pozwanej Gminy Ł. kwoty 32.299,50 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 listopada 2009 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu podała, że w maju 2008 r. zawarła z pozwaną umowę, w której zobowiązała się do wydania gruzu pochodzącego z rozbiórki należącego do niej budynku, a pozwana do zapłaty umówionej ceny. W okresie od maja do lipca 2008 r. gruz został wydany, natomiast pozwana zapłaciła jedynie część ceny, składając

zastrzeżenia co do składu fizyczno - chemicznego zakupionego towaru. W dniu 17 listopada 2008 r. zawarła z pozwaną porozumienie na podstawie którego, jak i później zawartego aneksu, zobowiązała się zlecić Instytutowi (...) w W. badania gruzu pod kątem analizy obecności w nim włókien azbestowych. Badania nie potwierdziły obecności azbestu i w związku z powyższym wystawiła na rzecz pozwanej fakturę VAT opiewającą na kwotę 32.299,50 zł. brutto.

W dniu 30 listopada 2010 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Toruniu w I Wydziale Cywilnym, w sprawie oznaczonej sygn. akt I C 2056/10, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwana wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zaskarżyła nakaz zapłaty w całości, domagając się oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniosła, iż z uwagi na brak jej udziału w czynności pobrania próbek na potrzeby badania, ma wątpliwości, co do tego, że powódka pobrała miarodajne próbki odzwierciedlające rzeczywisty skład gruzu. Badania zostały ograniczone jedynie do ustalenia obecności włókien azbestu w nawierzchni dróg, a intencją zawartych porozumień było wyjaśnienie wpływu uwidaczniających się systematycznie kawałków eternitu również na przestrzeń otaczającą.

W odpowiedzi na sprzeciw powódka podtrzymała dotychczasowe twierdzenia, zarzuty i wnioski.

W kolejnym piśmie pozwana dodatkowo podniosła, że porozumienie stron, jak i aneks do tego porozumienia nie są skuteczne, gdyż jako czynności prawne prowadzące do powstania zobowiązania pieniężnego dla swej skuteczności wymagały kontrasygnaty skarbnika /art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591/.

Powódka ustosunkowując się do nowego zarzutu podniosła, iż wbrew twierdzeniom strony przeciwnej, do podpisania porozumienia i aneksu nie była konieczna kontrasygnata skarbnika, gdyż zobowiązanie pieniężne powstało w wyniku uprzednio zawartej umowy sprzedaży, a nie na skutek późniejszych czynności prawnych.

Wyrokiem z dnia 21 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy w Toruniu:

1. zasądził od pozwanej Gminy Ł. na rzecz powoda A. J. kwotę 32.299,50 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 19 listopada 2009 r. do dnia zapłaty;
2. zasądził od pozwanej Gminy Ł. na rzecz powoda A. J. kwotę 4032 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;
3. zwrócił ze Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Toruniu) na rzecz pozwanej Gminy Ł. kwotę 346,38 zł tytułem niewykorzystanej części zaliczki.

Wydając powyższe orzeczenie, Sąd Rejonowy dokonał następujących **ustaleń faktycznych** stanowiących podstawę rozstrzygnięcia:

A. J. była właścicielką obiektu położonego w W. przy ul. (...). Obiekt ten stanowiły nieczynne kurniki, których dach był pokryty płytami falistymi cementowo-azbestowymi /eternitem/. W związku z rozbiórką w/w obiektu A. J. zleciła Przedsiębiorstwu Handlowo-Usługowemu (...) w U. ściąganie i utylizację odpadów niebezpiecznych /azbestu/ oraz (...) sp. z o.o. w T. kruszenie gruzu i separację materiałów metalowych. Odpady niebezpieczne z rozbiórki obiektu położonego w W. przy ul. (...) zostały przekazane do utylizacji, a gruz został sprzedany Gminie Ł. na podstawie ustnej umowy za cenę 100.000,00 zł. Sprzedający wydał gruz, a kupujący uiścił jedną trzecią umówionej ceny. Pozostała należność miała być uregulowana w terminie późniejszym.

Przedmiotowy gruz został zakupiony związku z planowaną modernizacją dróg gminnych w okresie od maja do lipca 2008 r. i był wykorzystywany do budowy dróg przy ul. (...) w miejscowości D. oraz przy ul. (...) w miejscowości B.. W toku realizacji powyższej inwestycji mieszkańcy miejscowości D. i B. w materiale stanowiącym utwardzenie drogi znajdowali kawałki eternitu. Po sprawdzeniu przez Gminę Ł. powyższych informacji i stwierdzeniu, że w gruzie wykorzystywanym do utwardzenia nawierzchni znajdują się śladowe ilości cząstek eternitowych podjęto działania

zmierzające do wyjaśnienia zaistniałego stanu rzeczy. Poza tym podjęto się zebrania widocznych kawałków eternitu i ustalenia podmiotu, który mógłby przeprowadzić ewentualne badania wpływu obecności włókien azbestowych na środowisko.

W dniu 17 listopada 2008 r. doszło do porozumienia, na podstawie którego sprzedający zobowiązał się do zlecenia Instytutowi (...) w W. badanie gruzu użytego do budowy drogi w Gminie Ł. pod kątem obecności w gruzie włókien azbestowych i przedstawienia wyników badań do końca czerwca 2009 r., a kupujący, w przypadku stwierdzenia braku obecności włókien azbestowych w badanym gruzie, do zapłaty kwoty 32.300,00 zł. za wykorzystany gruz tytułem pozostałej do zapłaty ceny. Aneks z dnia 10 czerwca 2009 r. strony przesunęły termin przedstawienia wyników badań na koniec sierpnia 2009 r.

W ramach realizacji porozumienia, w dniu 15 lipca 2009 r. pobrane pobrano próbki z drogi gminnej B.-W.. Próbki zostały pobrane zgodnie z zaleceniami Instytutu (...) w W., w kolejności numerowania, co 50 m, zaczynając od strony B.. W/w czynności zostały wykonane bez udziału przedstawiciela Gminy Ł.. Instytut (...) w W., po przeprowadzeniu badań na obecność włókien azbestu w 9 dostarczonych próbkach gruzu, nie stwierdził ich obecności. W związku z powyższym w dniu 28 października 2009 r. A. J. wystawiła na rzecz Gminy Ł. fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 32.299,50 zł. z 21- dniowym terminem płatności. Gmina Ł., pomimo kolejnych wezwań nie zapłaciła żądanej kwoty.

Pobocza dróg przy ul. (...) w miejscowości D. są zanieczyszczone azbestem z ukruszonych fragmentów płyt azbestowo-cementowych. Azbest występuje w formie związanej z cementem i jego stężenie wynosi ok. 0,05 %. Pobocza w/w dróg nie muszą podlegać rekultywacji czy oczyszczeniu. Przedostanie azbestu do powietrza w obecnej chwili należy uznać za niemożliwe przy obecnym sposobie eksploatacji terenu.

Stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd oparł na podstawie okoliczności bezspornych, faktów przyznanych przez stronę pozwaną, dowodów z dokumentów, a nadto opinii instytutu naukowego oraz na podstawie zeznań świadków i dowodu z przesłuchania stron, z tym że został on ograniczony do przesłuchania strony pozwanej.

Przystępując do **rozważań prawnych**, Sąd Rejonowy wskazał na możliwość oceny odpowiedzialności powódki za wady rzeczy sprzedanej przez pryzmat uprawnień przewidzianych w art. 560 i 561 kc. Podkreślił jednocześnie, że poza umową sprzedaży strony w dniu 17 listopada 2008 r. zawarły porozumienie, w ramach którego powódka zobowiązała się do zlecenia Instytutowi (...) w W. badanie gruzu użytego do budowy drogi w Gminie Ł. pod kątem obecności w gruzie włókien azbestowych i przedstawienia wyników badań do końca czerwca 2009 r., a pozwana, w przypadku stwierdzenia braku obecności włókien azbestowych w badanym gruzie, do zapłaty kwoty 32.300,00 zł za wykorzystany gruz tytułem ceny.

W pierwszej kolejności Sąd Rejonowy odniósł się do zarzutu strony pozwanej, która kwestionowała skuteczność zawartego porozumienia, powołując się na art. 46 ust. 3 Ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990r. / Dz.U. z 2001, Nr 142, poz. 1591 t.j. ze zm./ stanowiący, że czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy /głównego księgowego budżetu/ lub osoby przez niego upoważnionej. W ocenie Sądu Rejonowego zarzut ten był chybiony. W art. 46 ust. 3 cyt. Ustawy użyto sformułowania "czynność prawna mogąca spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych". Tylko tego rodzaju czynności prawne wymagają dla swej skuteczności kontrasygnaty skarbnika. Takich czynności nie stanowiło zawarte porozumienie ani też aneks do tego porozumienia. Zobowiązanie pieniężne powstało w wyniku uprzednio zawartej umowy sprzedaży. Wprawdzie umowa ta została zawarta w formie ustnej, ale bezspornym było, że pozwana również przystąpiła do jej realizacji regulując część należności, a zatem należało uznać, iż uzyskała ona kontrasygnatę skarbnika przy zapłacie pierwszej części ceny.

Sąd Rejonowy zwrócił również uwagę na to, że strona pozwana podnosiła, iż intencją stron było, by zakres badania próbek obejmował wpływ azbestu na otaczającą przestrzeń, a nie ograniczał się do badania samego gruzu. W ocenie Sądu I instancji dosłowne brzmienie zawartego porozumienia/aneksu w sposób jednoznaczny uzewnętrzniało zamiar stron i jego cel. Nie stwarzało żadnego marginesu niepewności co do rzeczywistej woli stron, a z okoliczności sprawy nie wynikało, aby był on odmienny od ich treści. Zdaniem Sądu nie budzącym wątpliwości było, że zobowiązanie

powódki dotyczyło jedynie zlecenia badania gruzu. W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, a zwłaszcza opinii instytutu naukowo - badawczego, niebudzącym wątpliwości było, że gruz zawierał azbest. Pobocza dróg, do których użyto gruzu zakupionego od powódki obecnie są zanieczyszczone azbestem z ukruszonych fragmentów płyt azbestowo-cementowych, który występuje w formie związanej z cementem i jego stężenie wynosi ok. 0,05 %. Wobec powyższego, Sąd I instancji uznał, że ocena zasadności roszczenia powódki sprowadzała się do ustalenia, czy takie stężenie azbestu jest dopuszczalne, czy też stanowiło wadę rzeczy sprzedanej.

Poszukując odpowiedzi na powyższe pytanie, Sąd Rejonowy sięgnął do regulacji szczegółowych dotyczących azbestu m.in. do Ustawy 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest /Dz.U. z 2004 r., Nr 3, poz. 20 t.j. ze zm./ i Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach /Dz.U. z 2010, Nr 185, poz. 1243 j.t./. Po dokonaniu analizy przepisów i opierając się na opinii instytutu naukowego, a nadto posiłkując się wyjaśnieniami specjalisty instytutu techniki budowlanej w zakresie badania azbestu w budownictwie środowiskowym A. O., uznał, iż towar będący przedmiotem sprzedaży należało zakwalifikować jako odpad. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy z dnia 1 grudnia 2004 r. /Dz. U. z 2004 r., nr 280 poz. 2771 ze zm./ za preparat rakotwórczy lub mutagenny uznaje się preparat zawierający 0,1% azbestu. W konsekwencji powyższego gruz jako odpad mógł zawierać do 0,1% stężenia azbestu. Z kolei mając na uwadze wyniki opinii ustalającej zawartość azbestu w gruzie na poziomie 0,05% to dopuszczalna norma nie została przekroczona. W związku z tym Sąd I instancji uznał, że towar sprzedany był wolny od wady i zgodny z umową, a powódka zasadnie domagała się zapłaty zgodnie z zawartym porozumieniem pozostałej części ceny.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 535 kc, Sąd Rejonowy uwzględnił w całości powództwo. O odsetkach za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 481 §1 i 2 kc, również zgodnie z żądaniem pozwu.

**Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożyła strona pozwana**, zaskarżając wyrok Sądu I instancji w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a w szczególności:

- naruszenie art. 65 § 1 i 2 kc, poprzez niewłaściwe zastosowanie tego artykułu i poprzez dokonanie przez Sąd Rejonowy w Toruniu błędnej wykładni oświadczenia woli stron, wyrażonego porozumieniem z dnia 17 listopada 2008r. i przyjęcia, że to porozumienie należy tak tłumaczyć, iż „obecności włókien azbestowych” ma miejsce wtedy, gdy stężenie azbestu będzie można określić jako rakotwórcze lub mutagenne, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004r., podczas gdy strony zgodnie wskazały w porozumieniu, że chodzi o obecność włókien azbestowych nie określając, żadnych innych ku temu koniecznych parametrów ilościowych czy jakościowych;

- naruszenie art. 353<sup>1</sup> kc, poprzez przyjęcie przez Sąd Rejonowy błędnego poglądu prawnego, polegającego na tym, że porozumienie stron z dnia 17 listopada 2008 r., nałożyło na pozwaną Gminę Ł. obowiązek zapłaty na rzecz powódki A. J., kwoty 32.300 zł, podczas gdy dowody zebrane w sprawie tj. opinia biegłego A. O. nr (...), zeznania świadków: A. B., W. L. (1), W. L. (2), J. S., T. W. i K. J., bezsprzecznie wykazały że w gruzie użytym do budowy drogi znajdowały się włókna azbestowe związane z cementem zawarte w płytach eternitowych, co doprowadziło do naruszenia przez Sąd Rejonowy zasady swobody zawierania umów wyrażonej tym przepisem;

- naruszenie art. 473 § 1 kc, poprzez niezastosowanie tego przepisu, w sytuacji w której porozumienie stron z dnia 17 listopada 2008r., w istocie stanowiło umowną modyfikację zakresu odpowiedzialności stron, w razie ujawnienia włókien azbestowych w gruzie użytym do budowy drogi;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego, mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie:

- art. 233 § 1 kpc, poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów w postaci opinii biegłego A. O. i zeznań świadków: A. B., W. L. (1), W. L. (2), J. S., T. W. i K. J., prowadzącą do błędnego przyjęcia, iż stężenie azbestu zaobserwowane w próbkach zebranych przez biegłego w 2012r. na potrzebę sporządzenia opinii, jest tożsame ze

stężeniem azbestu w gruzie, o którym mowa w porozumieniu, gdyż w rzeczywistości stężenie to było znacznie większe, a biegły słuchany na rozprawie w dniu 07.09.2012 r., wskazał, że nie może jednoznacznie i miarodajnie określić ilości i stężenia azbestu w gruzie użytym do budowy drogi, z uwagi na zmiany dokonane oraz upływ czasu tj. uprzątnięcia przez Gminę i mieszkańców dużej ilości fragmentów płyt eternitowych, wylania na drogę asfaltu i oddziaływania pogodowego w okresie ostatnich czterech lat;

- art. 231 kpc, poprzez brak uznania za ustalone faktów, stanowiących wniosek logicznie wynikający z innych prawidłowo ustalonych faktów, co przejawia się w błędnym przyjęciu przez Sąd Rejonowy, iż stężenie azbestu w próbkach zebranych przez biegłego w 2012 r. na potrzebę sporządzenia opinii, jest tożsame ze stężeniem azbestu w gruzie w 2008r., nie uwzględnivszy przy tym, bezspornych twierdzeń stron, zeznań świadków i opinii biegłego mówiących o tym, że obecność azbestu znacząco zmniejszyła się w stosunku do sytuacji bezpośrednio po wysypaniu dróg gruzem, co było wynikiem działań Gminy Ł. i mieszkańców lokalnej społeczności.

Wskazując na powyższe, pozwana wniosła o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, lub ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu;
- 2) zasądzenie kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego za obie instancje według norm przepisanych - w przypadku zmiany wyroku przez Sąd Okręgowy, lub
- 3) pozostawienie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania Sądowi Rejonowemu z uwzględnieniem kosztów postępowania apelacyjnego - w przypadku uchylenia wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji w całości jako bezzasadnej i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

**Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

***Apelacja pozwanej okazała się bezzasadna i zasługiwała na oddalenie.***

W apelacji sformułowane zostały zarzuty naruszenia procedury, jak też zarzuty naruszenia prawa materialnego. W pierwszej kolejności omówienia wymagają zarzuty odnoszące się do przepisów postępowania, bo to w oparciu o nie Sąd Rejonowy dokonał ustalenia stanu faktycznego, a tylko przy niebudzących wątpliwości ustaleniach faktycznych można rozważać istnienie naruszeń prawa materialnego.

W ocenie Sądu Okręgowego, ustalenia Sądu I instancji znajdują odzwierciedlenie w przeprowadzonych dowodach, ocenionych należycie, bez przekroczenia granic swobody sędziowskiej. Odnosząc się do zarzutów skarżącej, co do popełnionych przez Sąd Rejonowy błędów w ustaleniach faktycznych, należy stwierdzić, iż są one niezasadne. Nieuzasadnione jest twierdzenie pozwanej, że Sąd Rejonowy, opierając się na wnioskach podmiotu dysponującego wiedzą specjalistyczną, naruszył zasadę swobodnej oceny dowodów. Apelująca zarzuciła nieprawidłową interpretację opinii biegłego, co w istocie sprowadzało się do żądania wyciągania z niej wniosków korzystnych jedynie dla strony pozwanej. Sąd Rejonowy przyjął za biegłym, że pobocza dróg przy ul. (...) w miejscowości D. są zanieczyszczone azbestem z ukruszonych fragmentów płyt azbestowo-cementowych, gdzie azbest występuje w formie związanej z cementem i jego stężenie wynosi ok. 0,05 %. Apelująca zarzucała, iż Sąd I instancji nie wziął pod uwagę znacznej zmiany stanu dróg w stosunku do ich wyglądu i obecności azbestu, które miały być przedmiotem oceny na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy stronami. Pozwana powoływała się na wnioski biegłego, który stwierdził, iż obecność azbestu w pierwotnie użytym do utwardzania dróg gruzie znacząco zmniejszyła się w stosunku do sytuacji bezpośrednio po jego wysypaniu. W jej ocenie, Sąd Rejonowy winien był skorzystać z domniemania faktycznego,

bowiem twierdzenie o znacznie wyższym stężeniu azbestu w gruzie w roku 2008 można wyprowadzić zarówno z opinii Instytutu, jak i zeznań przesłuchanych w sprawie świadków.

Nie można zgodzić się z argumentacją pozwanej dotyczącą naruszenia przepisów postępowania. Brak podstaw do uznania, że Sąd w zupełności pominął kwestię przeobrażania się stanu dróg wysypanych gruzem pochodzącym od powódki. Wśród okoliczności faktycznych sprawy uwzględniono fakt zbierania widocznych kawałków eternitu z dróg przez okolicznych mieszkańców, co Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków. Trudno wobec tego uznać za apelującą, że działanie Sądu Rejonowego, polegające na oparciu się na aktualnych i zgodnych z obecnym stanem badanych dróg wnioskach pochodzących z opinii Instytutu było błędne. Badanie przeprowadzone w ramach sporządzania niniejszego dowodu miało na celu ustalenie stężenia włókien azbestowych na podstawie analizy składu pobranych próbek gruzu. Charakter przedmiotowego badania zakładał z góry, że jego wynik będzie aktualny jedynie w odniesieniu do stanu drogi istniejącego w momencie pobrania próbek. Skarżąca sama zaznaczyła w apelacji, iż biegły wyjaśnił na rozprawie, że nie może jednoznacznie i miarodajnie określić ilości i stężenia azbestu w gruzie użytym do budowy drogi w chwili jego wysypywania, z uwagi na wpływ czasu oraz zmiany dokonane w ich strukturze. Stąd wniosek, że Sąd Rejonowy nie mógł wyciągnąć wniosków innych, niż wskazane w opinii, a były one jednoznaczne z tym, że jedyne zanieczyszczenie drogi możliwe do stwierdzenia obecnie, to nie „włókna azbestowe”, ale fragmenty połamanych płyt azbestowo-cementowych. Sąd I instancji uwzględnił zatem zarówno dowód w postaci opinii Instytutu (...) w W., jak i materiał pochodzący z osobowych źródeł dowodowych. Nie doszło tym samym do naruszenia art. 233 § 1 kpc oraz art. 231 kpc.

Należy jeszcze podkreślić, że ciężar negatywnych skutków związanych z upływem czasu, a co za tym idzie zmianą stanu dróg, spoczywał na pozwanej. To Gmina Ł., chcąc uchylić się od obowiązku zapłaty pozostałej części wynagrodzenia, powinna była zabiegać o wykazanie istnienia dowodów na istnienie wady w przedmiocie sprzedaży. Nie można też tracić z pola widzenia, że stan dróg przeobraził się na skutek działań mieszkańców zbierających fragmenty płyt eternitowych oraz przykrycia niektórych odcinków dróg granitem asfaltowym, nie zaś jakiegokolwiek aktywności powódki. Na koniec tej części rozważań, nie chcąc jednak wyprzedzać dalszych wniosków, warto jeszcze zaznaczyć niespójność stanowiska apelującej, która z jednej strony podkreśla, że intencją stron było uzależnienie zapłaty wynagrodzenia jedynie od kryterium obecności azbestu w gruzie, niezależnie od jego ilości, z drugiej zaś zarzuca brak ustalenia, iż wcześniej jego stężenie było większe.

Niezasadny był również zarzut odnoszący się do wykorzystania przy ustalaniu stanu faktycznego opinii Instytutu (...) w W. sporządzonej na podstawie próbek gruzu pobranych w 2009 r. Miał rację Sąd I instancji przyznając powyższej opinii rangę dowodu z dokumentu prywatnego, a co za tym idzie dowodu tego, że osoba, która go podpisała wyraziła zawarty w nim pogląd. Sąd Rejonowy podkreślił, iż wiodące znaczenie dla sprawy miała opinia sporządzona w toku postępowania sądowego, również dlatego, że pobieranie próbek odbywało się przy udziale przedstawicieli obu stron. Nie sposób tej ocenie odmówić słuszności.

Z powyższych względów ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji były prawidłowe, a Sąd Okręgowy w pełni je akceptuje i przyjmuje za podstawę własnego rozstrzygnięcia.

Przechodząc do rozważań nad prawidłowością zastosowania prawa materialnego, w pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd Okręgowy w pełni podziela argumentację Sądu Rejonowego, iż dosłowne brzmienie porozumienia z dnia 17 listopada 2008 r. w sposób jednoznaczny uzewnętrzniało jego cel i zamiar stron co do przedmiotu badania. Nie budzącym wątpliwości było, że zobowiązanie powódki dotyczyło jedynie zlecenia badania gruzu. W szczególności nie znajdują potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym twierdzenia, iż intencją stron było, by zakres badania wykraczał poza analizę próbek pobranych z przestrzeni otaczającej drogi wysypane gruzem pochodzącym od powódki. W treści porozumienia stwierdzono bowiem wprost: „Badanie obejmie analizę obecności w gruzie włókien azbestowych”.

Przy ocenie zasadności roszczenia powódki nie można było tracić z pola widzenia sposobu, w jaki pozwana zmieniała swoje stanowisko co do prawidłowej interpretacji treści porozumienia z dnia 17 listopada 2008 r., w zależności

od przeobrażenia się okoliczności sprawy. Po otrzymaniu wyników badań z 2009 r., w których stwierdzono brak obecności włókien azbestowych w gruzie, Gmina Ł. odmówiła zapłaty faktury VAT, uznając, iż badania zostały przeprowadzone niezgodnie z intencją zawartego porozumienia, gdyż nie dokonano badań pod kątem obecności azbestu w przestrzeni otaczającej drogi. Takie też twierdzenia zawarła w sprzeciwie od nakazu zapłaty, podnosząc, że intencją zawartych z powódką porozumień było wyjaśnienie wpływu uwidaczniających się w gruzie kawałków eternitu na przestrzeń otaczającą zmodernizowane drogi, sprawdzenie, czy dostarczony gruz nie jest emitentem włókien azbestowych. Akcentowano w nich również problem szkodliwego wpływu włókien azbestu na drogi oddechowe. W apelacji od wyroku Sądu I instancji, pozwana odcięła się jednak od prezentowanej wcześniej interpretacji treści porozumienia, twierdząc, że strony zmierzały do wykonania badania pozwalającego na ustalenie samej obecności azbestu w gruzie, niezależnie od kryteriów ilościowych i jakościowych. Stanowisko to Gmina Ł. sformułowała dopiero na tle wyników opinii Instytutu sporządzonej w postępowaniu sądowym, z których wynikało, że azbest wykryto w dwóch próbkach gruzu i występuje on w formie związanej cementem, nieszkodliwej dla otoczenia.

W ocenie Sądu Okręgowego, w niewielkim stopniu należy zgodzić się z zarzutem apelacji dotyczącym niewłaściwej wykładni zawartego pomiędzy stronami porozumienia, dokonanej przez Sąd I instancji. Należało zgodzić się ze skarżącą, że zawierając porozumienie z dnia 17 listopada 2008 r., strony dokonały umownego rozszerzenia granic odpowiedzialności sprzedawcy za towar. Apelująca zdaje się jednak nie zauważać, że również Sąd meriti uwzględnił fakt, iż strony odmiennie określiły okoliczności, od których wystąpienia uzależniły zobowiązanie do zapłaty za zamówiony materiał. Chybiony był zatem zarzut naruszenia przez ten Sąd przepisu art. 473 § 1 kc. Zdaniem Sądu Okręgowego, za daleko idącym zabiegiem było jednak zastosowanie przez Sąd I instancji dopuszczalnej normy stężenia azbestu wynikającej z rozporządzenia. Powołanie się przez Sąd Rejonowy na przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy z dnia 1 grudnia 2004 r. (Dz. U. z 2004 r., nr 280 poz. 2771 ze zm.) przy ocenie odpowiedzialności powódki za wady rzeczy sprzedanej stanowiło w istocie rozszerzającą wykładnię treści porozumienia zawartego w dniu 17 listopada 2008 r. Strony zmodyfikowały umownie treść łączącego je stosunku obligacyjnego, odstępując od ustawowego modelu. Z uwagi na powyższe, kryterium tego nie należało poszukiwać w obowiązującym ustawodawstwie, lecz w literalnym brzmieniu porozumienia. Trzeba jednak podkreślić, że powyższe uchybienie nie miało negatywnych skutków dla prawidłowości rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd I instancji. Sąd Okręgowy w pełni podziela kierunek zaskarżonego orzeczenia, upatrując jego zasadności w innych aspektach niniejszej sprawy.

Należało zgodzić się z argumentacją zawartą w apelacji, iż z brzmienia porozumienia wynika, że strony zmierzały do wykonania badania pozwalającego na ustalenie samej obecności włókien azbestowych w gruzie. To prawda, że strony umownie zmodyfikowały zakres odpowiedzialności sprzedawcy za nienależyte wykonanie zobowiązania, rozszerzając ją w stosunku do stężenia azbestu dopuszczalnego przez przepisy prawa. Strony nie sformułowały w porozumieniu stwierdzenia, że uzależniają skutki wskazane w treści porozumienia od tego, czy stężenie włókien będzie można określić jako mutagenne lub rakotwórcze. Nie sposób jednakże interpretować treści porozumienia w oderwaniu od celu, jakiemu miało służyć. Pozwana wielokrotnie podkreślała, że badanie miało zweryfikować obecność włókien azbestowych, które mogą dostać się do układu oddechowego człowieka (pismo z dnia 10 grudnia 2009 r. – k. 21, sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 34-38). Dlatego też nie sposób podzielić obecnej argumentacji apelującej, że negatywne dla powódki konsekwencje wiązane były z samym faktem występowania w gruzie włókien azbestowych, niezależnie od ich formy. W piśmie przygotowawczym Gminy Ł. z dnia 6 kwietnia 2011 r. (k. 78-81) wprost wskazano, że azbest jest immanentnym składnikiem płyt eternitowych, których obecność w gruzie zaobserwowano, więc nie samo jego występowanie badanie miało zweryfikować. Intencją pozwanej, działającej z uwagi na niepokoje lokalnej społeczności, było ustalenie możliwości potencjalnej emisji z zanieczyszczonego gruzu. Zarówno treść porozumienia stron, jak i postawa Gminy Ł. prezentowana do momentu zakończenia postępowania przed Sądem I instancji, prowadzi do wniosku, że warunkiem zapłaty wynagrodzenia był brak istnienia w gruzie włókien azbestu niezwiązanych. Biegły dr A. O. z Instytutu (...) stwierdził tymczasem w sporządzonej na potrzeby procesu opinii, że azbest występuje w dwóch próbkach gruzu pobranego z dróg w miejscowości D. w Gminie Ł.. Azbest występuje w formie związanej cementem i jego przedostanie się do powietrza w chwili obecnej należy uznać za niemożliwe (k. 153).

Zawarł w swej opinii również stwierdzenie, że jedyne zanieczyszczenie drogi i środowiska możliwe do stwierdzenia obecnie, to nie „włókna azbestowe”, lecz fragmenty połamanych płyt azbestowo-cementowych (k. 152). W ustnej opinii uzupełniającej rozwinął powyższe twierdzenie, wyjaśniając, że obecnie stwierdzone włókna azbestu istnieją w postaci związanej i nie są to włókna szkodliwe. Nie było zatem podstaw do uznania, że wystąpiły okoliczności zwalniające pozwaną z obowiązku zapłaty pozostałej części wynagrodzenia za dostarczony przez powódkę gruz.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe ustalenia Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc oraz § 6 pkt 5 i § 12 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., nr163, poz. 1349).